Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

20 päivänä toukokuuta 2021 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Sosiaaliturva – Sovellettavan lainsäädännön määrittäminen – Asetus (ETY) N:o 1408/71 – 13 artiklan 2 kohdan a alakohta – 14 artiklan 2 kohta – Kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevä henkilö – Yksi ainoa työsopimus – Työnantaja, joka on sijoittautunut jäsenvaltioon, jossa työntekijä asuu – Työskentely yksinomaan muissa jäsenvaltioissa – Eri jäsenvaltioissa peräkkäisinä ajanjaksoina suoritettu työ – Edellytykset

Asiassa C-879/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola) on esittänyt 19.9.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 2.12.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

FORMAT Urządzenia i Montaże Przemysłowe

vastaan

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie,

UA:n osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja N. Wahl sekä tuomarit F. Biltgen (esittelevä tuomari) ja L. S. Rossi,

julkisasiamies: E. Tanchev,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– FORMAT Urządzenia i Montaże Przemysłowe, edustajanaan W. Barański, adwokat,

– Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie, edustajanaan M. Drewnowski, radca prawny,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

– Puolan hallitus, asiamiehenään B. Majczyna,

– Belgian hallitus, asiamiehinään L. Van den Broeck ja S. Baeyens,

– Euroopan komissio, asiamiehinään D. Martin ja A. Szmytkowska,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1) ja sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1606/98 (EUVL 2008, L 209, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 1408/71), 14 artiklan 2 kohdan b alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat FORMAT Urządzenia i Montaże Przemysłowe -niminen yhtiö (jäljempänä Format) ja Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie (sosiaalivakuutuslaitos, Varsovan ensimmäinen osasto, Puola) ja jossa on kyse Formatin työntekijään UA:han (jäljempänä asianomainen) sosiaaliturvan alalla sovellettavan lainsäädännön määrittämisestä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 1408/71 johdanto-osan kuudennen perustelukappaleen mukaan yhteensovittamissäännöillä on taattava unionin alueella liikkuville työntekijöille ja heidän oikeudenomistajilleen ja jälkeenjääneilleen saavutettujen ja saavutettavien oikeuksien ja etujen säilyminen.

4 Kyseisen asetuksen kahdeksannesta perustelukappaleesta ilmenee, että asetuksen säännöksillä pyritään lähtökohtaisesti saattamaan asianomaiset yhden ainoan jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen, jotta vältettäisiin tapaukseen soveltuvien kansallisten lainsäädäntöjen päällekkäisyys ja tästä aiheutuvat ongelmat.

5 Mainitun asetuksen 1 artiklan h alakohdassa säädetään, että asetuksessa ”asumisella” tarkoitetaan vakinaista oleskelua.

6 Kyseisen asetuksen II osastossa, jonka otsikko on ”Sovellettava lainsäädäntö”, olevassa 13 artiklassa, jonka otsikko on ”Yleiset säännöt”, säädetään seuraavaa:

”1. Jollei 14 c tai 14 f artiklasta muuta johdu, henkilöt, joihin tätä asetusta sovelletaan, ovat vain yhden jäsenvaltion lainsäädännön alaisia. Tämä lainsäädäntö määrätään tämän osaston säännösten mukaisesti.

2. Jollei 14–17 artiklasta muuta johdu:

a) jäsenvaltion alueella työskentelevä henkilö on tämän valtion lainsäädännön alainen, vaikka hän asuu toisen jäsenvaltion alueella ja vaikka hänen työnantajanaan toimivan yrityksen tai yksityisen henkilön kotipaikka on toisen jäsenvaltion alueella;

– –”

7 Tässä samassa osastossa olevassa asetuksen N:o 1408/71 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Palkatussa työssä olevia muita henkilöitä kuin merimiehiä koskevat erityissäännöt”, säädetään seuraavaa:

”Edellä 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa olevaa sääntöä sovelletaan ottaen huomioon seuraavat poikkeukset ja olot:

1) a) Jäsenvaltion alueella toimivan yrityksen palveluksessa tavallisesti työskentelevään henkilöön, jonka tämä yritys lähettää toisen jäsenvaltion alueelle suorittamaan siellä työtä tämän yrityksen palveluksessa, sovelletaan edelleen ensiksi mainitun jäsenvaltion lainsäädäntöä edellyttäen, että tämän työskentelyn arvioitu kesto ei ole enempää kuin 12 kuukautta ja että häntä ei lähetetä korvaamaan toista työntekijää, jonka komennus on päättynyt.

– –

2) Kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevään henkilöön sovelletaan seuraavalla tavalla määrättyä lainsäädäntöä:
   a) Matkustavan tai lentävän henkilökunnan jäsen yrityksessä, joka toisen lukuun tai omaan lukuunsa harjoittaa kansainvälistä liikennettä kuljettaen matkustajia tai tavaraa rautateitse, maanteitse, lentoteitse tai sisävesitse ja jolla on kotipaikka jäsenvaltion alueella, on viimeksi mainitun valtion lainsäädännön alainen seuraavin rajoituksin: – –

   – –
   b) Muu kuin a alakohdassa tarkoitettu henkilö on
      i) sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jonka alueella hän asuu, jos hän harjoittaa toimintaansa osittain tällä alueella tai jos hän työskentelee useille yrityksille tai useille työnantajille, joiden kotipaikat ovat eri jäsenvaltioiden alueella;
      ii) sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jonka alueella hänet työllistävän yrityksen tai henkilön kotipaikka sijaitsee, jos hän ei asu minkään sellaisen jäsenvaltion alueella, joissa hän harjoittaa toimintaansa

   – –”

8 Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä 21.3.1972 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 (EYVL 1972, L 74, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1) ja sellaisena kuin se on muutettuna 13.4.2005 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 647/2005 (EUVL 2005, L 117, s. 1), 12 a artiklan mukaan asetuksessa N:o 1408/71 tarkoitetun toimivaltaisen jäsenvaltion viranomaisen on annettava viimeksi mainitun asetuksen 14 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetulle kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevälle henkilölle todistus siitä, että hän on mainitun toimivaltaisen jäsenvaltion lainsäädännön alainen.

9 Kyseinen todistus, jonka mallista säädetään Euroopan yhteisöjen siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunnan 17.3.2005 tehdyssä päätöksessä N:o 202 neuvoston asetusten (ETY) N:o 1408/71 ja (ETY) N:o 574/72 soveltamiseksi tarvittavista mallilomakkeista (E 001, E 101, E 102, E 103, E 104, E 106, E 107, E 108, E 109, E 112, E 115, E 116, E 117, E 118, E 120, E 121, E 123, E 124, E 125, E 126 ja E 127) (EUVL 2006, L 77, s. 1), tunnetaan yleisesti nimellä E 101 -lomake tai E 101 -todistus.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

10 Asianomainen, joka on Puolassa asuva Puolan kansalainen, työskenteli Formatin, jonka kotipaikka on Puolassa, palveluksessa määräaikaisen työsopimuksen perusteella 20.10.2006–31.12.2009. Tänä aikana hän työskenteli Ranskassa 23.10.2006 alkaen, Yhdistyneessä kuningaskunnassa 5.11.2007–6.1.2008 ja jälleen Ranskassa 7.1.2008 alkaen.

11 Sosiaalivakuutuslaitoksen Varsovan ensimmäinen osasto kieltäytyi asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 2 kohdan b alakohdan nojalla 13.2.2008 tekemällään päätöksellä myöntämästä asianomaiselle E 101 -todistusta, joka osoittaisi, että viimeksi mainittu kuului 23.12.2007–31.12.2009 Puolan sosiaaliturvajärjestelmään Formatin lukuun tekemänsä työn perusteella.

12 Format ja asianomainen nostivat tästä päätöksestä kanteen Sąd Okręgowy w Warszawiessa (Varsovan alueellinen tuomioistuin, Puola) kanteen, joka hylättiin. Kyseinen tuomioistuin katsoi, että koska asianomainen oli työskennellyt Formatin lukuun useita kuukausia peräkkäin kahden jäsenvaltion alueella, hän ei kuulunut asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan b alakohdan vaan kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan.

13 Format valitti mainitun tuomioistuimen ratkaisusta Sad Apelacyjny w Warszawieen (Varsovan ylioikeus, Puola), joka hylkäsi valituksen 23.1.2018 antamallaan ratkaisulla.

14 Kyseinen tuomioistuin totesi, että 4.10.2012 annetusta tuomiosta Format Urządzenia i Montaże Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606) ilmenee, että asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan b alakohdan ii alakohdassa tarkoitettu käsite ”kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevä henkilö” ei kata tilanteita, joissa työskentely yhden ainoan jäsenvaltion alueella muodostaa kyseisen henkilön kannalta tavallisen tilanteen. Kyseinen tuomioistuin katsoi, että – kun otetaan huomioon se, että asianomaisen henkilön kussakin jäsenvaltiossa tekemä työ on kestänyt useita kuukausia, hänen työnsä eli rakennustöiden luonne ja Formatin toimintaprofiili eli rakennustöiden suorittaminen useissa jäsenvaltioissa – asianomainen henkilö työskenteli todellisuudessa tavallisesti yhden ainoan jäsenvaltion alueella ja kuului näin ollen tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan.

15 Format teki kyseisestä ratkaisusta kassaatiovalituksen ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.

16 Tämä tuomioistuin katsoo, että 4.10.2012 annettu tuomio Format Urządzenia i Montaże Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606), jonka pääasia koski myös Formatia ja pääasiassa kyseessä olevana ajanjaksona tapahtuneita tosiseikkoja, ei poista nyt käsiteltävässä asiassa esiin tuotuja asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan tulkintaan liittyviä epäilyjä. Unionin tuomioistuin nimittäin tosin katsoi kyseisessä tuomiossa, että tätä säännöstä oli tulkittava siten,

että henkilö, joka sellaisten peräkkäisten työsopimusten perusteella, joissa työn suorituspaikaksi täsmennetään useamman jäsenvaltion alue, työskentelee tosiasiassa kunkin sopimuksen voimassaoloaikana vain näistä valtioista yhden ainoan alueella kerrallaan, ei kuulu mainitussa säännöksessä tarkoitetun käsitteen ”kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevä henkilö” soveltamisalaan. Mainittuun tuomioon johtaneessa pääasiassa kyseessä olleet tosiseikat eli se, että asianomainen henkilö oli peräkkäisten työsopimusten perusteella työskennellyt useissa jäsenvaltioissa ja työskennellyt jokaisen sopimuksen voimassaoloaikana yksinomaan näistä jäsenvaltioista yhden alueella, eroavat kuitenkin nyt käsiteltävässä pääasiassa kyseessä olevista tosiseikoista siltä osin kuin asianomainen työskenteli yhden ainoan työsopimuksen nojalla kahden toisiaan välittömästi seuraavan ajanjakson ajan kahden eri jäsenvaltion alueella.

17 Yhteisöjen tuomioistuimen 12.7.1973 antamasta tuomiosta Hakenberg (13/73, EU:C:1973:92, 19 kohta) ilmenee lisäksi, että asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavallisesti työskentelevän henkilön käsitteellä tarkoitetaan henkilöä, jolla on yhtenäinen ja jatkuva työsuhde, joka kattaa samanaikaisesti tai peräkkäisinä ajanjaksoina useiden jäsenvaltioiden alueen, mutta ei sen sijaan henkilöä, joka kyseisenä ajanjaksona työskentelee työsopimuksen perusteella tosiasiallisesti yhdessä ainoassa jäsenvaltiossa ja sen jälkeen seuraavana vuonna eri työsopimuksen perusteella toisessa jäsenvaltiossa.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, joka ilmoittaa tulkinneensa tätä käsitettä eri tavoin sen käsiteltäviksi saatetuissa kahdessa asiassa, katsoo, että unionin tuomioistuimen puoleen kääntyminen on tarpeen tältä osin olevien epäilysten hälventämiseksi.

19 Tässä tilanteessa Sąd Najwyższy (ylin tuomioistuin, Puola) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [asetuksen N:o 1408/71] 14 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä virkkeessä käytettyä kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevän henkilön käsitettä tulkittava siten, että se kattaa henkilön, joka yhden ja saman työsopimuksen, joka on solmittu yhden ja saman työnantajan kanssa, puitteissa tämän sopimuksen voimassaoloaikana työskentelee vähintään kahden jäsenvaltion alueella, ei samanaikaisesti tai rinnakkain, vaan peräkkäisinä välittömästi toisiaan seuraavina muutaman kuukauden pituisina ajanjaksoina?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että sitä sovelletaan henkilöön, joka yhden ainoan työnantajan kanssa tehdyn sellaisen yhden ainoan työsopimuksen perusteella, jossa määrätään työskentelystä useissa jäsenvaltioissa, työskentelee useiden peräkkäisten kuukausien ajan yksinomaan kunkin näistä jäsenvaltioista alueella.

21 Muistutettakoon tältä osin, että jotta henkilö kuuluisi asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan, hänen on työskenneltävä tavallisesti kahden tai useamman jäsenvaltion alueella (tuomio 4.10.2012, Format Urządzenia i Montaże Przemysłowe, C-115/11, EU:C:2012:606, 39 kohta).

22 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on niin, että sen arvioimiseksi, onko henkilön katsottava työskentelevän tavallisesti kahden tai useamman jäsenvaltion alueella vai onko päinvastoin kyse usean jäsenvaltion alueelle vain satunnaisesti jakautuvasta työskentelystä, on otettava huomioon erityisesti työskentelyjaksojen kesto ja palkkatyön luonne, sellaisina kuin ne on määritelty sopimusasiakirjoissa, sekä tarvittaessa tosiasiallinen työskentely eli esimerkiksi se, miten kyseisen työnantajan ja työntekijän välillä tehtyjä työsopimuksia on aiemmin pantu täytäntöön käytännössä, näiden sopimusten tekemiseen liittyvät olosuhteet ja yleisemmin asianomaisen yrityksen harjoittaman toiminnan ominaispiirteet ja sen harjoittamistavat (tuomio 13.9.2017, X, C-570/15, EU:C:2017:674, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

23 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnössä ei täsmennetä, mitä asianomaisen ja Formatin välisessä työsopimuksessa on sovittu muun muassa asianomaisen tekemän työn suorituspaikkojen ja tämän työskentelyn keston osalta.

24 Unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta ilmenee kuitenkin, että Formatin ja asianomaisen välillä ajanjaksolle 20.10.2006–31.12.2009 tehdyn työsopimuksen perusteella asianomainen työskenteli Ranskassa 23.10.2006 alkaen, sitten Yhdistyneessä kuningaskunnassa 5.11.2007–6.1.2008 ja jälleen Ranskassa 7.1.2008 alkaen.

25 Jos näin todellakin on – mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava –, on katsottava, että asianomainen on työskennellyt peräkkäin kahdessa jäsenvaltiossa, mutta yhtäjaksoisen työskentelyn jaksot olivat kestoltaan noin 13 kuukautta ja vastaavasti lähes kaksi vuotta ensin mainitussa jäsenvaltiossa, ja näiden välillä oli noin kahden kuukauden työskentelyjakso toisessa jäsenvaltiossa. Näin ollen on katsottava, että asianomainen teki ajalle 20.10.2006–31.12.2009 tehdyn työsopimuksensa nojalla lähes kaiken palkkatyönsä yhden ainoan jäsenvaltion alueella.

26 Asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdassa ei tosin aseteta aikarajoja siltä osin kuin kyse on useamman kuin yhden jäsenvaltion alueella toteutuneista peräkkäisistä työskentelyjaksoista.

27 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa kuitenkin, että jos työskentely yhden ainoan jäsenvaltion alueella muodostaa kyseisen henkilön kannalta tavallisen järjestelmän, hän ei voi kuulua asetuksen 1408/71 14 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan (ks. vastaavasti tuomio Format Urządzenia i Montaże Przemysłowe, C-115/11, EU:C:2012:606, 40 kohta).

28 Näin ollen ei voida hyväksyä sitä, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisissa olosuhteissa, jotka on kuvattu tämän tuomion 24 ja 25 kohdassa, työskentelevä henkilö kuuluisi asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun käsitteen ”kahden tai useamman jäsenvaltion alueella tavallisesti työskentelevä henkilö” alaan.

29 Tällainen tulkinta nimittäin laajentaisi kyseisen säännöksen soveltamisalaa tilanteisiin, joissa todellisuudessa kyseisen henkilön työskentely yhden ainoan jäsenvaltion alueella on kestoltaan niin pitkä, että tätä työskentelyä olisi pidettävä kyseisen henkilön tavallisena työskentelyjärjestelmänä.

30 Lisäksi on syytä korostaa, että asetuksen N:o 1408/71 II osaston säännökset, joihin tämän asetuksen 14 artikla kuuluu, muodostavat unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan täydellisen ja yhtenäisen lainvalintasäännösten järjestelmän, jonka tarkoituksena on saattaa unionin alueella liikkuva työntekijä pelkästään yhden ainoan jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän alaiseksi, jotta vältettäisiin sovellettavien kansallisten

lainsäädäntöjen päällekkäisyydet ja tästä mahdollisesti aiheutuvat hankaluudet (ks. vastaavasti tuomio 16.2.1995, Calle Grenzshop Andresen, C-425/93, EU:C:1995:37, 9 kohta; tuomio 13.9.2017, X, C-570/15, EU:C:2017:674, 14 kohta ja tuomio 8.5.2019, Inspecteur van de Belastingdienst, C-631/17, EU:C:2019:381, 33 kohta).

31 Tätä varten asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa vahvistetaan periaate, jonka mukaan työntekijä on sosiaaliturvan alalla sen jäsenvaltion lainsäädännön alainen, jossa hän työskentelee (ks. vastaavasti tuomio 13.9.2017, X, C-570/15, EU:C:207:674, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Tämä periaate on kuitenkin muotoiltu siten, että sitä sovelletaan, ”jollei [asetuksen N:o 1408/71] 14–17 artiklasta muuta johdu”. Tietyissä erityistilanteissa nimittäin kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun yleissäännön yksiviivainen soveltaminen saattaa johtaa siihen, että sen sijaan, että vältettäisiin sekä työntekijälle että työnantajalle ja sosiaaliturvalaitoksille aiheutuvat hallinnolliset hankaluudet, päinvastoin luotaisiin niille tällaisia hankaluuksia, jotka saattaisivat estää mainitun asetuksen soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen (tuomio 4.10.2012, Format Urządzenia i Montaże Przemysłowe, C-115/11, EU:C:2012:606, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohta on siis saman artiklan 1 kohdan a alakohdan tavoin poikkeus tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetystä yleisestä periaatteesta. Mainitun asetuksen 14 artiklan 2 kohtaa on näin ollen tulkittava suppeasti (ks. vastaavasti tuomio 16.1.2007, Perez Naranjo, C-265/05, EU:C:2007:26, 29 kohta).

34 On kuitenkin otettava huomioon, että asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädettyä poikkeusta varten unionin lainsäätäjä on selvästi katsonut, että työntekijän tilapäinen ja lyhytaikainen lähettäminen toiseen jäsenvaltioon enintään 12 kuukauden ajaksi oikeuttaa poikkeamaan tämän asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetystä työskentelypaikan jäsenvaltion säännöstä (ks. vastaavasti julkisasiamies Mazákin ratkaisuehdotus Format Urządzenia i Montaże Przemysłowe, C-115/11, EU:C:2012:267, 55 kohta).

35 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 2 kohdan säännösten johdonmukaisen tulkinnan varmistamiseksi on katsottava, että henkilön, joka peräkkäisten työskentelyjaksojen aikana työskentelee eri jäsenvaltioissa, on katsottava työskentelevän tavallisesti kahden tai useamman jäsenvaltion alueella asetuksen
N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla, edellyttäen, että yhtäjaksoisten työskentelyjaksojen kesto kussakin näistä jäsenvaltioista ei ylitä 12 kuukautta. Ainoastaan tällaisella tulkinnalla voidaan välttää kyseisen asetuksen 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyn periaatteen kiertäminen.

36 Näin ollen on todettava, että jollei kansallisen tuomioistuimen suorittamasta tarkistuksesta muuta johdu, asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohdan b alakohtaa ei sovelleta pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen tilanteeseen.

37 Lisättäköön, että tällainen tilanne ei kuulu ensi näkemältä myöskään asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamisalaan. Vain yritys, joka harjoittaa tavallisesti merkittävää toimintaa sen jäsenvaltion alueella, jonne se on sijoittautunut, voi nimittäin hyötyä kyseisessä säännöksessä säädetystä poikkeuksesta (tuomio 10.2.2000, FTS, C-202/9, EU:C:2000:75, 40 kohta). Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyynnössä ei

kuitenkaan täsmennetä, harjoittiko Format 20.10.2006–31.12.2009 tavallisesti merkittävää toimintaa Puolassa, joka on se jäsenvaltio, johon se on sijoittautunut. Lisäksi 4.10.2012 annetusta tuomiosta Format Urządzenia i Montaże Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606, 32 kohta), jossa oli kyse pääasiasta, joka koski myös Formatia ja pääasiassa kyseessä olevana ajanjaksona tapahtuneita tosiseikkoja, ilmenee, että kyseinen yhtiö ei tavallisesti harjoita merkittävää toimintaa Puolassa. Lähtökohtaisesti ei siis vaikuta siltä, että tämä edellytys täyttyisi nyt käsiteltävässä asiassa, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin tarkistettava.

38 Tällainen tilanne voi sitä vastoin kuulua asetuksen N:o 1408/71 13 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyn periaatteen soveltamisalaan.

39 Kaiken edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 1408/71 14 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta henkilöön, joka yhden ainoan työnantajan kanssa tehdyn sellaisen yhden ainoan työsopimuksen perusteella, jossa määrätään työskentelystä useissa jäsenvaltioissa, työskentelee useiden peräkkäisten kuukausien ajan yksinomaan kunkin näistä jäsenvaltioista alueella, kun kyseisen henkilön yhtäjaksoisten työskentelyjaksojen kesto kussakin näistä jäsenvaltioista ei ylitä 12 kuukautta, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava.

Oikeudenkäyntikulut

40 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 ja sellaisena kuin se on muutettuna 29.6.1998 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1606/98, 14 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että sitä ei sovelleta henkilöön, joka yhden ainoan työnantajan kanssa tehdyn sellaisen yhden ainoan työsopimuksen perusteella, jossa määrätään työskentelystä useissa jäsenvaltioissa, työskentelee useiden peräkkäisten kuukausien ajan yksinomaan kunkin näistä jäsenvaltioista alueella, kun kyseisen henkilön yhtäjaksoisten työskentelyjaksojen kesto kussakin näistä jäsenvaltioista ei ylitä 12 kuukautta, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava.

Allekirjoitukset